II

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

COMMISSIE

ADVIES VAN DE COMMISSIE

van 17 februari 1976

aan de Regering van het Koninkrijk België betreffende twee ministeriële besluiten van 29 oktober 1975, respectievelijk houdende reglementering van de grensoverschrijdende transporten naar Frankrijk en Nederland per binnenvaartuig en houdende wijziging van de voorwaarden waaronder de schepen voor het eigen vervoer van goederen vrijgesteld zijn van de tussenkomst van de beurtbevrachtingskantoren van de Dienst voor Regeling der Binnenvaart

(76/257/EEG)

Overeenkomstig artikel 1 van de beschikking van de Raad van 21 maart 1962 houdende vaststelling van een procedure voor het voorafgaand onderzoek en overleg omtrent bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen welke door de Lid-Staten op gebied van het vervoer worden overwogen [1], gewijzigd bij de beschikking van de Raad van 22 november 1973 [2], heeft de Belgische Regering de Commissie bij brief van 21 november 1975 van haar Permanente Vertegenwoordiging bij de Europese Gemeenschappen de tekst toegezonden van twee ministeriële besluiten, respectievelijk houdende reglementering van de grensoverschrijdende transporten naar Frankrijk en Nederland per binnenvaartuig en houdende wijziging van de voorwaarden waaronder de schepen voor het eigen vervoer van goederen vrijgesteld zijn van de tussenkomst van de beurtbevrachtingskantoren van de Dienst voor Regeling der Binnenvaart.

De brief van de Belgische Permanente Vertegenwoordiging is op 24 november 1975 door de Commissie ontvangen. De ministeriële besluiten zijn overeenkomstig artikel 1 van bovengenoemde beschikking van de Raad eveneens aan de andere Lid-Staten ter kennis gebracht.

Gezien de moeilijke situatie waarin zich met name de Belgische binnenvaart bevond en de dringende noodzaak maatregelen te nemen heeft de Belgische Regering, zonder de Commissie vooraf te raadplegen, deze ministeriële besluiten in werking gesteld op 29 oktober 1975, de dag van hun bekendmaking in het Belgisch Staatsblad. Zoals voorgeschreven bij artikel 2, lid 5, van de beschikking van de Raad heeft de Belgische Regering de Commissie hiervan in kennis gesteld.

Op initiatief van de Commissie heeft op 22 januari 1976 te Brussel een informatievergadering plaatsgehad met Vertegenwoordigers van de Belgische Regering. Overeenkomstig artikel 2, lid 4, van de beschikking van de Raad en met instemming van de Belgische Regering werd de termijn van twee maanden waarbinnen de Commissie zich moet uitspreken, tot 24 februari verlengd.

Overeenkomstig artikel 2, lid 1, van bovengenoemde beschikking brengt de Commissie het volgende advies uit :

1. De Commissie constateert dat de door België genomen maatregelen een reglementering van het vervoer per binnenvaartuig van België naar Frankrijk en Nederland inhouden en erop neerkomen dat de transporten naar Frankrijk aan hetzelfde bevrachtingsregime worden onderworpen als de binnenlandse transporten — welk regime benevens door de minister van Verkeerswezen vastgestelde verplichte minimumprijzen ook bevrachting bij toerbeurt omvat — en dat voor de transporten per binnenvaartuig van België naar Nederland een systeem van openbaarmaking wordt ingevoerd.

De Commissie stelt vast dat de Belgische Regering eenzijdig een verplicht tarief voor de transporten naar Frankrijk heeft ingesteld, terwijl de prijzen voor de transporten in omgekeerde richting, vrij tot stand komen.

[1] PB nr. 23 van 3. 4. 1962, blz. 720/62.
[2] PB nr. L 347 van 17. 12. 1973, blz. 48.

Wat het beginsel van een stelsel van verplichte tarieven betreft, bevestigt de Commissie haar standpunt dat de ervaring heeft geleerd dat een dergelijk stelsel de structurele moeilijkheden in de binnenvaart niet kan oplossen, dat de naleving van verplichte tarieven moeilijk te controleren is en dat verplichte tarieven nooit een rol als conjunctuurpolitiek instrument hebben kunnen spelen, omdat zij niet aan de marktsituaties kunnen worden aangepast. Zij herinnert eraan dat zij in haar mededeling aan de Raad van 1 oktober 1975 [1], heeft gekozen voor de totstandbrenging van een op de markteconomie en vrije prijsvorming gebaseerde vervoermarkt.

Zij constateert tevens dat de eenzijdig door de Belgische Regering genomen maatregelen de eenvormigheid van het bevrachtingssysteem voor het vervoer per binnenvaartuig tussen de Lid-Staten, waaraan zij veel belang hecht, heeft verbroken en zij herinnert eraan dat zij onlangs bij de Raad een voorstel heeft ingediend voor een verordening tot invoering van een stelsel van niet bindende referentietarieven voor het goederenvervoer per binnenvaartuig tussen de Lid-Staten. Wordt deze verordening aangenomen dan zal daardoor de eenvormigheid van het bevrachtingssysteem op dit gebied worden hersteld.

De Commissie is van oordeel dat een toerbeurtsysteem uit economisch oogpunt grote bezwaren oplevert. Niet alleen is er bij een toerbeurtsysteem geen sprake meer van vrije keus voor de verlader, maar bovendien leidt dit systeem tot toestanden zoals die zich nu in de Belgische binnenscheepvaart voordoen ; met name worden kunstmatig marginale bedrijven in leven gehouden die zowel door hun bedrijfsuitoefening als door het materieel waarover zij beschikken en de kwaliteit van de dienstverlening niet meer aan de eisen van de cliëntele kunnen voldoen.

De Commissie constateert dat de openbaarmaking van bepaalde gegevens betreffende transporten naar Nederland een betere doorzichtigheid van de markt kan bewerkstelligen.

2. De Commissie is van oordeel dat de beperkingen waaraan het huren of in eigendom verwerven van vaartuigen door ondernemingen die eigen goederenvervoer verrichten wordt onderworpen, uit een economisch oogpunt niet gerechtvaardigd zijn. In feite wordt daardoor een toerbeurt ingevoerd voor de vaartuigen die door de verladers kunnen worden gehuurd of gekocht en worden bovendien, althans voorshands, de vaartuigen uitgesloten welke op de vroegere reglementaire voorwaarden voor het verrichten van eigen vervoer zijn gehuurd. Deze beperkingen betekenen bijgevolg ongelijke behandeling van vervoerondernemingen, doen afbreuk aan de vrije keus die de verlader moet hebben en kunnen voor de verladers een reden zijn om een beroep te doen op andere takken van vervoer of om eigen schepen te laten bouwen, hetgeen het onstaan of de vergroting van structurele overcapaciteit ten gevolge zou kunnen hebben.

3. De Commissie constateert dat de in de betrokken besluiten vervatte maatregelen geen geleidelijke en evenwichtige totstandkoming van een communautair vervoerstelsel, zoals door de Commissie in haar mededeling van oktober 1973 is omschreven, mogelijk maken. De betrokken maatregelen houden geen oplossing in voor de structurele problemen waarvoor de Belgische binnenvaart zich momenteel geplaatst ziet.

De Commissie is zich evenwel bewust van het feit dat de Belgische Regering, gezien de krisissituatie waarin de Belgische scheepvaart zich bevond, spoedmaatregelen heeft moeten nemen.

Los van haar oordeel over het effect en de waarde van deze maatregelen op economisch vlak constateert zij niettemin dat het merendeel van de door de Belgische Regering genomen maatregelen niet overeenstemmen met de oriënteringen die zij voor het functioneren van de vervoersmarkten voorziet en dat ingevolge daarvan zij slechts voor een zo kort mogelijke periode gehandhaafd zouden moeten worden. De Commissie vestigt de aandacht van de Belgische Regering op de noodzaak om een proces op gang te brengen waardoor de kleine schippers zich geleidelijk aan het moderne bedrijfsleven kunnen aanpassen. In dit verband herinnert zij eraan dat zij bepaalde concrete maatregelen heeft aanbevolen die kunnen bijdragen tot een structurele sanering van de binnenvaart, met name de aanbeveling aan de Lid-Staten om een nationale sloopregeling voor verouderde schepen ten uitvoer te leggen [2] en het voorstel voor een richtlijn betreffende de toegang tot het beroep [3]. Ook de opneming van de Belgische waterwegen in de op stapel staande oplegregeling zou de structurele omschakeling in de binnenscheepvaart vergemakkelijken. Trouwens haar voorstel inzake de sociale harmonisatie voor de binnenscheepvaart [4] zou, indien het wordt aangenomen, gunstige uitwerkingen kunnen hebben.

In afwachting van een communautair structuurbeleid op het gebied der binnenvaart zouden op nationaal niveau initiatieven moeten worden genomen om het ontstaan van ondernemingen van technisch en economisch rationele afmetingen in de hand te werken door, onder handhaving van de mededingingsregels van het Verdrag, het bevorderen van overeenkomsten variërende van samenwerking tussen ondernemingen en samenvoeging van hun exploitatiemiddelen tot fusie van ondernemingen.

[1] Doc. COM (75) 490 def.

[2] PB nr. L 218 van 4. 9. 1968, blz. 10.
[3] Doc. R/2531/75 (TRANS 89) van 14. 10. 1975.
[4] PB nr. C 259 van 12. 11. 1975, blz. 2.

4. De Commissie achtte een informatievergadering met de andere Lid-Staten als bedoeld in artikel 2, lid 3, van de beschikking van de Raad niet noodzakelijk.

5. De Commissie stelt de andere Lid-Staten in kennis van dit advies.

Gedaan te Brussel, 17 februari 1976.

Voor de Commissie

De Vice-Voorzitter

Carlo SCARASCIA-MUGNOZZA